

КОМИСИЈА ЗА РАЧУНОВОДСТВО И РЕВИЗИЈУ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ИСПИТ ЗА СТИЦАЊЕ ПРОФЕСИОНАЛНОГ ЗВАЊА
СЕРТИФИКОВАНИ РАЧУНОВОЂА
(ИСПИТНИ ТЕРМИН: МАЈ 2026. ГОДИНЕ)

ПРЕДМЕТ 6:
ПРИМЈЕНА УПРАВЉАЧКОГ РАЧУНОВОДСТВА

I – ТЕСТ ПИТАЊА

1. Управљачки рачуновођа је одговоран за:

- а) припрему извјештаја о успјеху предузећа у складу са Међународним рачуноводственим стандардима,
- б) избор алтернативе и доношењу одлуке о начину њене примјене,
- ц) припрему информација за потребе управљачке контроле,
- д) припрему организационе структуре предузећа и токова рачуноводствене документације.

2. Кредибилитет, као етички стандард, подразумијева:

- а) избјегавати конфликт интереса (екстерно али и интерно),
- б) обезбјеђење информација на фер и објективан начин, у пуном обиму,
- ц) помагање менаџменту у класификовању информација са становишта важности,
- д) одржавање одговарајућег нивоа професионалне способности сталним развојем знања и вјештина.

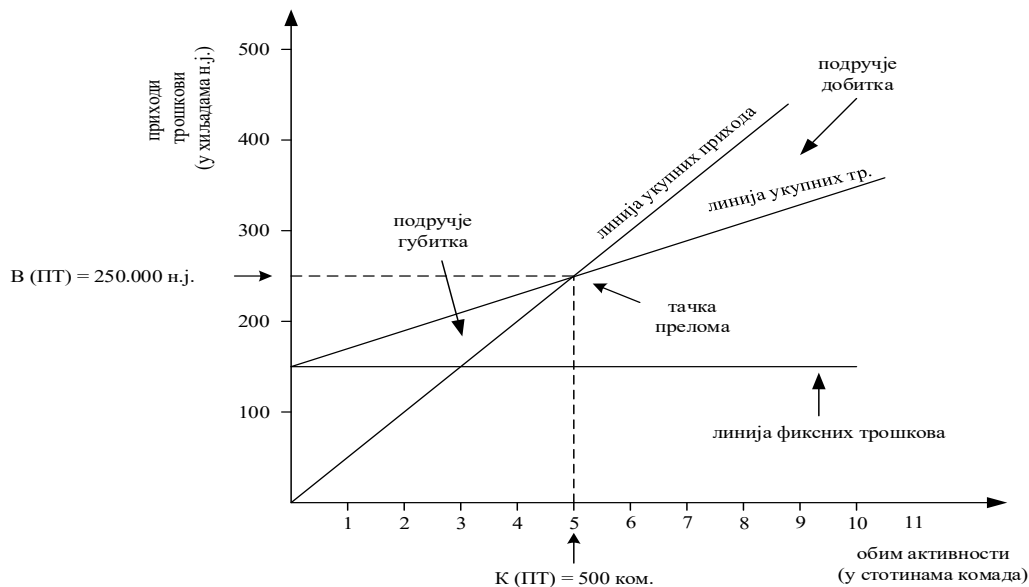
3. Стандардни трошкови нису употребљиви приликом:

- а) одлучивања о продајним цијенама према концепту циљних продајних цијена,
- б) одлучивања о прихватању специјалне наруџбе,
- ц) мотивисања запослених,
- д) припреме информационе основе за потребе управљачке контроле.

4. У вези са краткорочним обрачуном резултата тачне су слједеће тврдње:

- а) користи се да би се утврдио недостатак ликвидних средстава,
- б) за његову употребу, концепт обрачуна по трошковима продатих учинака је погоднији,
- ц) користи се да би се ажурно идентификовала одступања од планираних вриједности,
- д) сви понуђени одговори су тачни.

5. Биланс успјеха састављен према методологији вредновања залиха учинака по пуним трошковима подразумијева да се производна цијена коштања састоји од:
- збира јединичних производних варијабилних и јединичних производних фиксних трошкова,
 - збира јединичних варијабилних производних и јединичних варијабилних непроизводних трошкова,
 - збира јединичних производних фиксних трошкова и јединичних непроизводних фиксних трошкова,
 - збира укупних варијабилних трошкова и укупних фиксних трошкова по јединици.
6. У случају да предузеће користи обрачун вриједности залиха по варијабилним трошковима (непотпуни обрачун), да је обим активности два узастопна обрачунска периода 50.000 комада и 54.000 комада, те да су јединични варијабилни трошкови (збир производних и непроизводних варијабилних трошкова 80 н.ј./ком.), те да је продајна цијена 250 н.ј./ком., уз идентичне јединичне фиксне трошкове у оба периода од 40 н.ј./ком., пословни резултати та два обрачунска периода би се разликовали за:
- 680.000 н.ј.
 - 520.000 н.ј.
 - 1.000.000 н.ј.
 - 740.000 н.ј.
7. У случају постојања података наведених на слједећем графичком приказу:

функција укупних трошкова има слједећи изглед (ОА је обим активности):

- $UT = 150 \text{ н.ј.} + 2 \text{ н.ј./ком.} \times OA$,
- $UT = 150.000 \text{ н.ј.} + 200 \text{ н.ј./ком.} \times OA$,
- $UT = 200.000 \text{ н.ј.} + 150 \text{ н.ј./ком.} \times OA$,
- $UT = 300.000 \text{ н.ј.} + 125 \text{ н.ј./ком.} \times OA$.

- 8. У случају да се за дефинисање продајних цијена користи концепт „трошкови плус“, као трошковна база не могу да буду одређени:**
- а) суперваријабилни трошкови,
 - б) производни и непроизводни трошкови,
 - ц) варијабилни трошкови,
 - д) производни трошкови.
- 9. Ако добављачи предузећа не испоручују (материјалне) инпуте уговореног високог квалитета, то би могло да узрокује негативно одступање:**
- а) у набавним цијенама директних ресурса,
 - б) у ефикасности коришћења директног материјала,
 - ц) од вриједности у флексибилном буџету,
 - д) ниједан од понуђених одговора није тачан.
- 10. Као мјерило осјетљивости остварења планираних резултата стопа контрибуционог резултата израчунава се као:**
- а) однос контрибуционог резултата и пословног резултата,
 - б) однос контрибуционог резултата и прихода,
 - ц) однос пословног резултата и контрибуционог резултата,
 - д) однос прихода и контрибуционог резултата.
- 11. Флексибилни буџет се прилагођава:**
- а) стварним трошковима
 - б) стварном нивоу активности
 - ц) планираном профиту
 - д) фиксним трошковима
- 12. Која компонента НЕ припада главном буџету?**
- а) оперативни буџет
 - б) финансијски буџет
 - ц) буџет новчаних токова
 - д) стварни извјештаји о пословању
- 13. Стопа расподјеле фиксних трошкова рачуна се као:**
- а) укупни трошкови / приход
 - б) буџетирани фиксни трошкови / планирани ниво активности
 - ц) варијабилни трошкови / оутпут
 - д) приход / трошкови

- 14. Укупно одступање код индиректних варијабилних трошкова производње састоји се од:**
- a) одступања цијене и одступања ефикасности
 - b) одступања флексибилног буџета и одступања обима активности
 - c) само одступања количине
 - d) одступања прихода и расхода
- 15. Највећи изазов управљања залихама је:**
- a) одређивање оптималне количине наруџбе
 - b) повећање трошкова
 - c) смањење производње
 - d) повећање продаје
- 16. Који трошкови се признају као расходи тек када се производ прода?**
- a) периодични трошкови
 - b) индиректни трошкови
 - c) ускладиштивни трошкови
 - d) административни трошкови
- 17. ЦВП анализа се користи за:**
- a) анализу сценарија „шта ако“
 - b) анализу прошлих резултата
 - c) израчун пореза
 - d) финансијско извјештавање
- 18. Која од следећих тврдњи представља основну претпоставку ЦВП анализе?**
- a) трошкови и приходи се понашају нелинеарно
 - b) трошкови и приходи су линеарни унутар релевантног распона активности
 - c) сви трошкови су варијабилни
 - d) продајне цијене се стално мијењају
- 19. Најчешћа метода за израчун тачке покрића је:**
- a) метода биланса
 - b) метода контрибуцијске марже
 - c) метода индекса
 - d) метода просјека
- 20. Традиционални системи обрачуна трошкова имају проблем јер:**
- a) занемарују комплексност производа
 - b) погрешно распоређују трошкове
 - c) фаворизују производе великог обима
 - d) све наведено

II - ЗАДАЦИ

Задатак број 1

За 2025. годину предузеће је планирало нето добитак од 828.000 н.ј., уз продајне цијене од 500 н.ј./ком., јединичне варијабилне трошкове у висини од 200 н.ј., годишње фиксне трошкове од 280.000 н.ј., те уз стопу пореза на добитак од 10%.

Извјештаји за први квартал показују да се продаја не одвија у складу са планом. Наиме, за прва три мјесеца 2025. године, само је 250 јединица производа продато по утврђеној цијени и са варијабилним трошковима у складу са планом, па је постало јасно да предвиђени нето добитак за текућу годину неће бити достигнут.

И) Оваква констатација произлази из чињенице да је, на бази претпостављених података, планирана продаја (која би омогућила наведени нето добитак у износу од 828.000 н.ј.) за 2025. годину требала да буде:

- a) 3.758 комада
- b) 2.000 комада,
- c) 1.847 комада,
- d) 4.000 комада.

Доказ:

II) Под претпоставком да ће се и у преостала три квартала продаја одвијати на идентичан начин, очекивана количина продаје до краја године је 1.000 комада. На бази претходне калкулације може се констатовати да би предузеће имало:

- a) мању продају за 75% од планиране, па би и нето добитак био мањи за 97,83% од планираног,
- b) мању продају за 45,86% од планиране, па би и нето добитак био мањи за 68,69% од планираног
- c) мању продају за 50,00% од планиране, па би и нето добитак био мањи за 72,83% од планираног
- d) мању продају за 75,00% од планиране, па би и нето добитак био мањи за 96,22% од планираног.

III) Због свега наведеног менаџменту компаније су представљене неке варијанте могућих промјена претпоставки на којима је планиран нето добитак од 828.000 н.ј., а како би се ипак достигао:

- 1) Смањити продајну цијену за 20%, што би по предвиђању сектора продаје омогућило продају додатних 5.000 јединица до краја текућег периода. Вриједност фиксних трошкова и варијабилних трошкова по јединици неће се мијењати.
- 2) Смањити варијабилне трошкове по јединици за 20% н.ј. коришћењем јефтинијих директних материјала од другог добављача, уз смањење продајне цијене за 5%. Очекивана продаја у преосталом року до истека године, такође по предвиђању сектора продаје би износила 3.700 јединица. Вриједност фиксних трошкова неће се мијењати.
- 3) Смањити фиксне трошкове елиминацијом некоришћене опреме, чиме би њихова вриједност на годишњем нивоу била сведена на 224.000 н.ј. и смањењем продајне цијене за 6%, што би уз непромијењене јединичне варијабилне трошкове омогућило продају додатних 3.800 јединица се очекује за преостали дио обрачунског периода.

У првој варијанти био би остварен укупан годишњи нето добитак у износу од:

- a) 695.200 н.ј.
- b) 715.500 н.ј.
- c) 845.600 н.ј.
- d) 746.000 н.ј.

У другој варијанти био би остварен укупан годишњи нето добитак у износу од:

- a) 745.500 н.ј.
- b) 825.000 н.ј.
- c) 845.600 н.ј.
- d) 864.450 н.ј.

У трећој варијанти био би остварен укупан годишњи нето добитак у износу од:

- a) 789.300 н.ј.
- b) 870.500 н.ј.
- c) 815.900 н.ј.
- d) 750.800 н.ј.

IV) Менаџмент би требао да одабере:

- a) прву варијанту,
- b) другу варијанту,
- c) трећу варијанту,
- d) ниједна од понуђених варијанти не обезбјеђује планирани нето добитак.

Доказ:

Задатак број 2

АутоНова д.о.о. производи и продаје електрична возила. Јединични подаци су:

	Април	Мај
Почетно стање залиха	0 ком.	180 ком.
Производња	600 ком.	450 ком.
Продаја	420 ком.	500 ком.

Варијабилни трошкови:

Трошак производње	9.000 КМ/ком.
Трошак маркетинга	2.500 КМ/ком.

Фиксни трошкови:

Производни	2.200.000 КМ
Маркетинг	700.000 КМ

Продајна цијена по возилу је 22.000 КМ.

Додатне информације:

Директни материјал	6.000 КМ/ком
Директни рад	1.800 КМ/ком
Опћи трошкови производње	1.200 КМ/ком

Израдите биланс успјеха за АутоНова д.о.о. за април и мај према:

а) Варијабилном обрачуну трошкова

б) Throughput (суперваријабилном) обрачуну трошкова

РЈЕШЕЊЕ:

